

	باسمه تعالی آزمون خردادماه سال تحصیلی 1402 دبیرستان متوسطه دوره اول استعدادهای درخشان فرزندانگان			اداره کل آموزش و پرورش استان لرستان مدیریت آموزش و پرورش شهرستان نورآباد
	درس: فارسی و کتاب تکمیلی نام و نام خانوادگی:	پایه: هشتم	تاریخ: 1402/03/17	
وقت: 35 دقیقه طراح سؤال: کنجوری	شماره دانش آموزی:	نام پدر:	نام و نام خانوادگی:	نمره پایانی:
نام و امضاء مصحح:				به حروف:
تاریخ تصحیح:				تاریخ تصحیح:

آزمون 15 نمره دارد؛ پارم هر سوال نیم نمره است

- 1- کدامیک از آثار زیر از وحشی بافقی نیست؟ (الف) خسرو و شیرین (ب) ناظر و منظور (ج) خلد برین (د) فرهاد و شیرین
- 2- نوع «ان» در کدام گزینه متفاوت است؟
 (الف) گاهی گردباد کوچکی لنگلنگان از راه می‌رسید.
 (ج) آنگاه زورآزمایان از شکست آن درماندند.
- 3- نقش کدام کلمه مشخص شده با دیگر کلمه‌ها متفاوت است؟
 (الف) شد چنان از تف دل کام سخنور تشنه (تشنه)
 (ج) خشک گردید هم از دود دل و دیده دوات (خشک)
 (د) بود آن خسرو بی لشکر و یاور تشنه (تشنه)
- 4- در کدام گزینه قافیۀ مصراع دوم در نقش مسند آمده است؟
 (الف) با مادر خویش مهربان باش//آماده خدمتش به جان باش
 (ج) دوستی از من به من نزدیکتر//از رگ گردن به من نزدیکتر
 (د) با چشم ادب نگر پدر را//از گفته او مپیچ سر را
- 5- در عبارت «عکس آسمان بر سطح لرزان گودال‌های آب، تماشایی بود. خورشید از پشت کوه‌ها سرک می‌کشید و سلاح‌ها و کلاه‌های آهنی را برق می‌انداخت» چند صفت بیانی وجود دارد؟
 (الف) سه (ب) چهار (ج) یک (د) دو
- 6- در کدام گزینه «این» صفت اشاره نیست؟
 (الف) این را من آوردم. (ب) این مطلب را خوب بفهم. (ج) من این کتاب را پیدا نکردم. (د) این حرف‌ها برای من مهم نیست.
- 7- بیت «گفتم که از که پرسم، جانا نشان کویت / گفتا نشان چه پرسی، آن کوی، بی‌نشان است.» با کدامیک از بیت‌ها ارتباط مفهومی دارد؟
 (الف) پوشیدن آشکار کند عیب جامه را / خواهی ز خلق عیب تو پنهان شود مپوش می‌شود خموش
 (ج) آن دهان نیست که در وصف سخن‌دان آید / مگر اندر سخن آبی و بدانم که لب است
- 8- کدام گزینه ارتباط کمتری با بیت «حیف است طایری چو تو در خاکدان غم / زین جا به آشیان وفا می‌فرستمت» دارد؟
 (الف) که‌ای بلندنظر شاهباز سدره نشین / نشیمن تو نه این کنج محنت‌آباد است
 (ج) در روی خود تفرج صنع خدای کن / کآیینۀ خدای نما می‌فرستمت
 (د) تو را ز کنگرۀ عرش می‌زنند صغیر / ندانمت که در این دامگه چه افتاده است
- 9- مفهوم مقابل و متضاد شعر زیر، در کدام گزینه آمده است؟
 ماه/ روشنی‌اش را / در سراسر آسمان / می‌پراکند/ و لکه‌های سیاهش را برای خود نگه می‌دارد
 (الف) خدا به انسان می‌گوید / دوستت دارد / از این رو که مکافات می‌کنم می‌افتد
 (ج) هر کودکی / با این پیام / به دنیا می‌آید / که خدا / هنوز / از انسان نومید نیست(د) خدا به انسان می‌گوید / شفایت می‌دهم / از این رو که آسیبت می‌رسانم
- 10- در کدام گزینه تمام واژه‌ها، جمع نیستند؟
 (الف) همگان- یلان- دلبران (ب) ارمغان- آزادگان- بخردان (ج) ایرانیان- پهلوانان- روشن رایان (د) جهانیان- شیران- مردان
- 11- رابطه «جزر و مد» مثل رابطه ... است؟
 (الف) مسرور و خوشحال (ب) نشاط و شتاب (ج) تعلل و کوتاهی (د) افراط و تفریط

12- معنای چند کلمه درست ذکر شده است؟

نیت: آهنگ- نستوه: خستگی- یلان: خردمندان- آرمان: امید- خرسند: قانع- ژرفا: عمق- نژند: سرد و بی‌روح- پوییدن: رفتن به‌آرامی- عیان: ظاهر- فروتن: افتاده)

الف) پنج (ب) شش (ج) هفت (د) هشت

13- مفهوم واژه «راستی» در کدام بیت متفاوت است؟

الف) راستی را کس نمی‌داند که در فصل بهار / از کجا گردد پدیدار این‌همه نقش و نگار
گندم نماست

ب) راستی آموز، بسی جوفروش / هست در این کوی که
ج) سعدیا راست روان گوی سعادت بردند / راستی کن که به منزل نرسد کچ رفتار
د) راستی کن که راستان رفتند / در جهان راستان قوی‌دست‌اند

14- کامل‌ترین مفهوم جمله «وزیر گفت: یا امیر، این‌همه دولت که مرا هست، همه از امیر است.» در کدام گزینه آمده است؟

الف) وزیر گفت: ای پادشاه، این‌همه خوشبختی که من دارم، همه به دلیل زحمات شماست.

ب) امیر به وزیر گفت: این‌همه ثروت و مکنّت که من دارم، همه به خاطر وجود شماست.

ج) وزیر گفت: ای پادشاه، این‌همه ثروت و مال که من دارم، همه به خاطر وجود و لطف شماست.

د) امیر به وزیر گفت: این‌همه خوشبختی که بهره من شده است، همه به دلیل لطف شماست.

15- کدام واژه نادرست معنا شده است؟

الف) ولایت: سرپرستی (ب) ندامت: پشیمانی (ج) آزرم: آزادگی (د) بُهت: متحیر شدن

16- شعر «ای دوستان کوچک ما سلام! / برای چیدن زیتون مهیا باشید...» به چه معنایی است؟

الف) برای آزادی فلسطین آماده‌باشید (ب) برای برداشت محصولات مهیا باشید.

ج) به کشاورزی اهمیت دهید. (د) صادرات زیتون را وسیله پیشرفت خود قرار دهید.

17- در کدام گزینه مفهوم «پیروزی مردم فلسطین» آمده است؟

الف) و افقی نمایان / چهره قدس درخشان / و رخساره فلسطین پرفروغ و تابان می‌شود

ب) ای فرزندان غزه / با تمام توان‌تان بتازید / در راهتان استوار بمانید

ج) ای دانش‌آموزان غزه / به ما بیاموزید / که چگونه سنگ در دستان کودکان / حماسه می‌شود

د) دنیا را خیره کردند / با آن‌که در دستشان جز سنگ نبود / چونان مشعل درخشیدند / و چونان بشارت از راه رسیدند

18- در کدام گزینه، غلط املائی وجود ندارد؟

الف) میهن شکوهمند ما، این خاستگاه بخردان و دانایان و روشن رایان، سرزمینی است که ما بدان می‌نازیم.

ب) تو ایران را از بُن جان، دوست می‌داری؛ زیرا تو از طبار ایرانیان نژاده و آزاده هستی.

ج) از آن دانادلان خویشتن‌شناس که اکنون ایران را به گذشته پرفروغ آن می‌پیوندد.

د) تو از آن آزاداندیشانی هستی که پایدار و نصتوه، استوار چون کوه، می‌کوشند.

19- در کدام گزینه ضمن اشاره قرآنی، همه آرایه‌های «تشبیه-جناس-مراعات نظیر» به‌کاررفته است؟

الف) حدّ من نیست ثنایت گفتن//گوهر شکر عطایت سفتن (ب) کای فلان چاشت بده یا شامم//نان و آبی که خورم و آشامم

ج) یکی را به سر برنهد تاج بخت //یکی را به خاک اندر آرد ز تخت (د) بشر، ماورای جلالش نیافت//بصر، منتهای جمالش نیافت

20- آرایه مشخص‌شده در کدام بیت نادرست است؟

الف) با لب خشک و دل‌سوخته و دیده تر / غرقه بحر بلا بود در آن بر تشنه (تشخیص)

ب) همچو ماهی که فُتد ز آب برون، آل نبی / می‌تپیدی دلشان، سوخته در بر تشنه (تشبیه)

ج) آل احمد همه عطشان ز بزرگ و کوچک / نسل حیدر همه از اکبر و اصغر تشنه (تضاد)

د) تشنه لب کشته شود در لب شط از چه گناه / آن‌که سیراب کند در لب کوثر تشنه (جناس)

21- در کدام بیت جناس وجود دارد؟

الف) بر ما بسی کمان ملامت کشیده‌اند / تا کار خود ز ابروی جانان گشاده‌ایم
ب) گلاب است گویی به جویش روان / همی شاد گردد ز بویش روان

ج) ما ز یاران چشم یاری داشتیم / خود غلط بود آنچه می‌پنداشتیم (د) من از چشم تو ای ساقی خراب افتاده‌ام لیکن / بلایی کر حبیب آید هزارش مرحبا گفتیم

باسمه تعالی
آزمون خردادماه سال تحصیلی 1402
دبیرستان متوسطه دوره اول استعدادهای درخشان فرزندانگان

اداره کل آموزش و پرورش
استان لرستان
مدیریت آموزش و پرورش شهرستان نورآباد

درس: فارسی و کتاب تکمیلی	پایه: هشتم	تاریخ: 1402/03/17	زمان امتحان: صبح	وقت: 35 دقیقه
نام و نام خانوادگی:	نام پدر:	شماره دانش آموزی:	تعداد صفحات: 3 صفحه	طراح سؤال: کنجوری

نام و امضاء مصحح: _____
نمره پایانی: _____
تاریخ تصحیح: _____
به حروف: _____

22- در کدام گزینه معنی کلمه «دولت» همانند کاربرد آن در بیت: «خار بر پشت زنی زینسان گام / دولتت چیست، عزیزیت کدام» است؟

- (الف) تکیه دولت همه بر ملت است / ملت از آن، حامی این دولت است
(ب) بخت و دولت به کاردانی نیست / جز به تأیید آسمانی نیست
(ج) تو اندر کشور تن پادشاهی / زوال دولت خود چند خواهی
(د) هست دگر موقع صلح و صفا / نیست ز هم دولت و ملت جدا

23- کدام گزینه به مفهوم بیت: «زنهار مگو سخن به جز راست / هر چند تو را در آن ضررهاست» نزدیکتر است؟

- (الف) سخندان پرورده، پیر کهن / بیندیشد آن گه بگوید سخن
(ب) بسیج سخن گفتن آنگاه کن / که دانی که در کار گیرد سخن
(ج) راستی موجب رضای خداست / کس ندیدم که گم شد از ره راست
(د) گر راست سخن گویی و در بند بمانی / به زان که دروغت دهد از بند رهایی

24- در کدام گزینه، جزء پایانی (پسونده) در معنایی متفاوت از دیگر گزینه‌ها به کار رفته است؟

- (الف) عروسک (ب) مردمک (ج) پشمک (د) لواشک

25- واژه‌های کدام گزینه با یکدیگر هم ساختار نیستند؟

- (الف) زینت‌ده- زورآزمای- نامدار
(ب) آراسته- سنجیده- گذشته
(ج) آینده- آفریننده- نوازنده
(د) کوهنورد- دستاورد- نامرسان

26- شعر زیر را با دقت بخوانید و به سوالات پاسخ دهید.

مادری بود و دختر و پسری	پسرک از می محبت مست
دختر از غصه پدر مسلول	پدرش تازه رفته بود از دست
یک شب آهسته با کنایه طیب	گفت با مادر: «این نخواهد رست
ماه دیگر که از سموم خزان	برگ‌ها را بُود به خاک نشست
صبری ای باغبان که برگ امید	خواهد از شاخه حیات گسست»
پسر این حال را مگر دریافت	بنگر اینجا چه مایه رقت هست
صبح فردا دو دست کوچک طفل	برگ‌ها را به شاخه‌ها می‌بست

سه اضافه تشبیهی بنویسید:
تعداد جملات بیت 5:

ساختار دستوری مصرع اول شعر:
معنی رقت در بیت 6:

پاسخنامه

- 1- جواب الف// خسرو و شیرین از نظامی است
- 2- جواب الف// در الف قید حالت ساخته است اما در دیگر گزینه‌ها ان نشانه جمع است
- 3- جواب ب// در گزینه ب تشنه نقش مفعولی دارد اما در سایر گزینه‌ها نقش مسندی دارد
- 4- جواب ب// در الف: جان: متمم؛ در ج: من< متمم؛ در د: سر< مفع. ل
- 5- جواب: الف// صفت‌های بیانی: لرزان، آهنی (سلاح‌های آهنی، کلاه‌های آهنی)
- 6- جواب الف، در این گزینه «این» نقش مفعولی دارد
- 7- جواب د
- 8- جواب الف
- 9- جواب ب
- 10- جواب ب// ان در ارمغان متعلق به خود کلمه است
- 11- جواب د // رابطه جزر و مد تضاد است
- 12- جواب ج// نستوه، یلان پوییدن اشتباه معنی شده‌اند
- 13- جواب الف// در این گزینه قید است و در معنی «به راستی» به کار رفته است. راستی در سایر گزینه‌ها مفعول است
- 14- جواب ج
- 15- جواب ج// آزمون: شرمندگی
- 16- جواب الف
- 17- جواب الف
- 18- جواب ج // الف: خاستگاه/ ب: تیار/د: نستوه
- 19- جواب ج// تلمیح به آیه قرآنی دارد؛ تاج بخت: تشبیه؛ بخت و تخت: جناس/ تاج و تخت: مراعات نظیر
- 20- جواب الف // الف: تشخیص ندارد/ همچو ماهی ...: تشبیه/ بزرگ و کوچک، اکبر و اصغر: تشنه/ لب و لب: جناس
- 21- جواب ب/ روان (روح، جاری)
- 22- جواب ب: دولت در معنی خوشبختی و بخت به کار رفته است
- 23- جواب د
- 24- جواب ب// درب ک کوچکی است در سایر گزینه‌های ک شباهت
- 25- جواب د// الف: اسم+ بن مضارع//ب: بن ماضی+ه// ج: بن مضارع+ نده// ایم+بن مضارع/ اسم+بن ماضی/ اسم+ بن مضارع
- 26- ساختار دستوری مصرع اول: مادری بود و دختر و پسری بود (بود: فعل اسنادی نیست؛ مادر، دختر و پسر نقش نهادی دارند) // سه اضافه تشبیهی: برگ امید، شاخه حیات، می محبت// رقت: نرمی، دلسوزی، نرم دلی، محبت الفت// تعداد جملات بیت 5: سه جمله<< صبری/ ای باغبان/ برگ امید از شاخه حیات خواهد گسست